

Terugblik
2022-2023

Meerjaren Uitvoerings
Programma Openbare
Ruimte 2024

Vooruitblik
2024-2028

Inhoud

Inleiding	3
Beheer en onderhoud uitgelegd	3
Beeldkwaliteit.....	4
Verzorgingsonderhoud	5
Terugblik beeldgericht werken	5
Meubilair	6
Onkruidbestrijding op verharding	6
Onkruid in beplanting	6
Maaien.....	7
Technisch onderhoud	7
Terugblik wegen 2022-2023	8
Terugblik groen 2022-2023	8
Terugblik openbare verlichting 2022-2023	8
Terugblik kabels en leidingen 2022-2023	9
Terugblik riolering 2022-2023	9
Herinrichting	10
Terugblik	10
Meerjaren Uitvoerings Programma (MUP 2024-2027).....	11

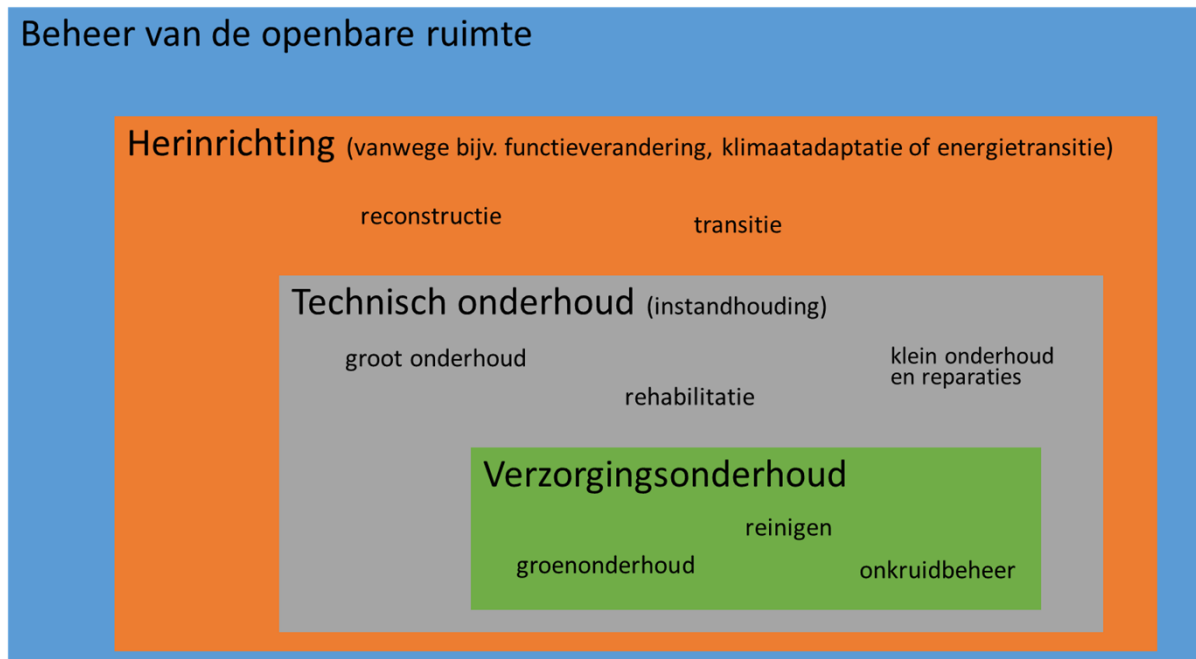
Inleiding

Op 28 september 2021 is het “Beleidsplan integraal beheer openbare ruimte” (Beleidsplan IBOR) vastgesteld. Dit beleidsplan geeft informatie over de verschillende facetten van de openbare ruimte, hoe het beheer en onderhoud is geregeld, hoe de huidige kwaliteit wordt gewaardeerd en hoe de gemeente het beheer zo effectief mogelijk wil uitvoeren. Bij het vaststellen van het beleidsplan IBOR is afgesproken dat een Meerjaren Uitvoeringsprogramma voor het beheer van de openbare ruimte (MUPOR) wordt opgesteld en dat het “beeldgericht werken” wordt geëvalueerd. Voorliggend rapport laat zien wat 2 jaar “beeldgericht werken” heeft opgeleverd, blikt kort terug op het onderhoud van de afgelopen 2 jaar en geeft een meerjarige doorkijk van projecten die op stapel staan.

Beheer en onderhoud uitgelegd

Het beheer van de openbare ruimte gaat over herinrichting, technisch onderhoud en verzorgingsonderhoud (zie hieronder). Het gaat over het netjes onderhouden van de openbare ruimte, maar ook over het herstellen van gebreken na meldingen van bewoners, het vervangen van afgeschreven objecten, het herinrichten vanwege intensiever of ander gebruik van de buitenruimte, en het inspelen op maatschappelijke opgaven zoals klimaatadaptatie, biodiversiteit en energietransitie.

Voorliggende evaluatie behandelt ieder onderdeel (verzorgingsonderhoud, technisch onderhoud en herinrichting) afzonderlijk.

Beeldkwaliteit

Het CROW (kennisinstituut voor infrastructurele werken en verkeer) heeft een landelijke standaard ontwikkeld voor kwaliteitsniveaus voor het onderhoud van de openbare ruimte. Hierdoor is het mogelijk om per gebied het gewenste kwaliteitsniveau te benoemen (beeldgericht werken). In het Beleidsplan IBOR is voorgesteld over te stappen van de beheerstrategie “veilig en heel” naar het genormaliseerde en in den lande veel toegepaste “beeldgericht werken”. In het IBOR-plan is tevens het kwaliteitsniveau van de openbare ruimte in Heusden bepaald (zie hieronder).

Beheercategorie	Centra	Wonen	Bedrijventerreinen	Begraafplaats/park	Hoofdstructuur	Buitengebied
Water	B	B	C	C	C	C
Wegen	B	B	C	C	C (B: fiets/bushalte)	C (B: fiets)
Civiele kunstwerken	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	C
Verlichting	B	B	C	C	C	C
Electrische installatie	B	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Reiniging	B	B	C (B: onkruid op verharding)	C (B: onkruid op verharding)	C (B: onkruid op verharding)	C (B: onkruid op verharding)
Terreinmeubilair	B	B	C	C	C	C
Gemeentelijke bomen	B	B	C	C	C	C
Bepianting	B	B	C	B	C	C
Gras/kruidachtigen	B	B	C	B	C	C
Water/groen	B	B	C	C	C	C
Spelen	nvt	B	nvt	nvt	nvt	nvt

Er zijn drie manieren waarvoor beeldkwaliteit gebruikt wordt:

- **Discussiëren over de gewenste kwaliteit:** beeldkwaliteit helpt om keuzes te maken over hoe de openbare ruimte eruit moet zien en te differentiëren per gebied;
- **Monitoren van de gerealiseerde kwaliteit:** beeldkwaliteit helpt om de geleverde resultaten meetbaar te maken, te evalueren en bij te sturen;
- **Contracteren van kwaliteitsafspraken (beeldbestekken):** beeldkwaliteit maakt het mogelijk om een uitvoerende partij verantwoordelijk te maken voor het leveren van de gewenste kwaliteit. De uitvoerende partij heeft de vrijheid om zelf de momenten en de locaties van onderhoud te bepalen, waardoor hij efficiënt kan werken (van frequentiegestuurd naar resultaatgestuurd werken)

	Verzorgingsonderhoud	Technisch onderhoud	Herinrichting
Beeldmeetlatten zijn geschikt voor beleidsdiscussies over het gewenste beeldkwaliteitsniveau	X	X	X
Beeldmeetlatten zijn geschikt voor monitoring van de beeldkwaliteit	X	X	
Beeldmeetlatten zijn geschikt om kwaliteitsafspraken te contracteren (beeldbestekken)	X		

Verzorgingsonderhoud

Verzorgingsonderhoud is frequent en redelijk voorspelbaar onderhoud dat uitgevoerd kan worden zonder reconstructie of vervangingsmaatregelen. Kenmerkend voor het verzorgingsonderhoud is dat in de loop van een paar dagen, weken of maanden de kwaliteit geleidelijk afneemt. Denk aan de toename van zwerfafval en onkruid. Hierbij heeft de uitvoerende partij invloed op hoe het beeldkwaliteitsniveau wordt gerealiseerd en zijn de kosten redelijk goed te voorspellen. Verzorgingsonderhoud leent zich dan ook uitstekend voor beeldgericht werken.

Terugblik beeldgericht werken

Van “heel en veilig” en frequentiegericht werken moest vanaf 2021 omgeschakeld worden naar beeldgericht werken op basis van een bepaald kwaliteitsniveau. Wat hebben we in 2022-2023 gedaan?

- Er zijn meerdere instructie-bijeenkomsten georganiseerd voor de buitendienst (opzichters en wijkbeheerders) en de beheerders van de openbare ruimte van het cluster Beleid en Beheer Openbare Ruimte.
- Er zijn objecten in de openbare ruimte geselecteerd die beeldgericht worden onderhouden door de buitendienst. Het betreft straatmeubilair, onkruid in beplanting, zwerfafval grof en fijn en maaien. Op termijn kan dit werkpakket nog verder uitgebreid worden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan vegen.
- Het bestek onkruidbestrijding op verharding is aanbesteed op basis van beeldkwaliteit.
- Er zijn in 3 schouwrondes per jaar (6 in totaal) uitgevoerd door een extern bureau (mei, juni, september 2022-2023) om te monitoren of het afgesproken kwaliteitsniveau is behaald. De resultaten van deze schouwrondes zijn besproken, waarna acties zijn benoemd en uitgevoerd.
- De beleidsplannen (o.a. beleidsplan wegen en het groenbeleidsplan) die na het vaststellen van het IBOR-plan zijn vastgesteld, zijn gebaseerd op het kwaliteitsniveau dat is vastgelegd in het IBOR-plan.
- In oktober 2023 is tot slot een nieuw beheerprogramma aangeschaft dat het inspecteren, muteren, plannen en begroten beter ondersteunt. Dit programma wordt in 2024 verder geïmplementeerd en zal uiteindelijk bijdragen aan een effectiever beheer.

Voordat verder ingegaan wordt op de resultaten van de schouwrondes moet opgemerkt worden dat het hier slechts om enkele van de vele werkzaamheden in de openbare ruimte gaat. Beeldgericht werken is immers op een beperkt aantal onderhoudsopgaven van toepassing (groenonderhoud, onkruidonderhoud en reiniging). Ook binnen het groenonderhoud worden niet alle taken beeldgericht uitgevoerd. Zo wordt bijv. het snoeien van hagen en bomen nog steeds frequentiegericht uitgevoerd door een aannemer. Deze werkzaamheden zijn dan ook niet meegenomen in een beeldschouw.

In de bijlage is een samenvatting van alle schouwrondes (6 rondes) per type gebied (woonwijk, centrum, bedrijventerrein, begraafplaats, buitengebied) weergegeven. Het gemiddelde onderhoudsniveau is C. In het IBOR-plan is bepaald dat in woonwijken en centra een hoger onderhoudsniveau wenselijk is (beeldkwaliteitsniveau B). Dat betekent dat in deze gebieden extra inzet gepleegd moet worden om het gewenste beeld te behalen. Dat het beeldkwaliteitsniveau niet altijd behaald wordt ligt niet alleen aan het verzorgingsonderhoud.

Als het product technisch niet voldoet (bijv. scheefstand, gaten en deuken) dan kan het verzorgingsonderhoud er niet altijd voor zorgen dat het kwaliteitsniveau omhoog gaat.

Meubilair

Straatmeubilair scoort niet goed op technisch onderhoud (gaten en deuken, scheefstand, folie krassen). Dit is mede het resultaat van de voormalige beheerstrategie “heel en veilig”. Uitstraling en comfort maakten van deze strategie namelijk geen onderdeel uit, waardoor nu sprake is van een flinke onderhoudsachterstand. Los daarvan dient het komende jaar wel extra aandacht besteed te worden aan de vullingsgraad van de afvalbakken in centra en aan het schoonmaken van meubilair in het algemeen.

In 2024 wordt het meubilair geïnt inventariseerd, de overbodige elementen (bijv. paaltjes op kruisingen van wegen) worden gesaneerd en de benodigde onderhoudsmaatregelen worden in beeld gebracht. Als daar dan vervolgens een eenmalige inhaalslag gemaakt kan worden zal vanaf dat punt het kwaliteitsniveau verbeteren.

Onkruidbestrijding op verharding

Het gewenste kwaliteitsniveau B is niet overal gehaald. De overeenkomst met de aannemer is in april 2024 afgelopen. In 2024 wordt het bestek voor onkruidbestrijding op verharding opnieuw aanbesteed.

De verwachting is dat steeds meer inspanning nodig is om onkruid op verharding op beeld te krijgen. De redenen hiervoor zijn dat:

- Er steeds meer elementenverharding/open bestrating wordt aangelegd. Dit type bestrating laat meer onkruid zien.
- Door het leggen van kabels en leidingen er meer veegzand ligt, hetgeen een voedingsbodem is voor onkruid.
- Door extensief beheer (meer biodiversiteit) sprake is van meer zaadvorming, hetgeen tot onkruid leidt.

Onkruid in beplanting

Het dagelijks onderhoud van de beplantingsvakken, plantsoenen en boomspiegels wordt door de buitendienst gedaan. Naast de inzet van eigen medewerkers worden medewerkers van Baanbrekers ingezet. Circa 30% van de medewerkers in het groen bestaat uit medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt. Beeldgericht werken vergt een andere manier van werken. Daar waar medewerkers voorheen gewend waren aan frequentiegericht te werken en daarbij vaste rondes te lopen, behoren ze nu beeldgericht te werken. Nu wordt hen gevraagd alleen maatregelen te treffen als het beeld daar aanleiding toe geeft. Het doorvoeren van een andere werkwijze vraagt voor deze medewerkers een intensiever traject. Op dit moment wordt het beeldgericht werken dan ook nog niet in alle wijken volgens de bedoeling uitgevoerd.

Overigens is het groeizame weer in combinatie met gebrek aan extra capaciteit (ook niet voorhanden bij Baanbrekers en/of derden) ook de reden geweest dat het gewenste beeld niet is behaald. Voor de komende jaren wordt door meer seizoensgericht inhuren van extra capaciteit het beeld naar verwachting verbeterd.

Maaien

Het maaien van de bermen buiten de bebouwde kom wordt uitgevoerd door een aannemer. Daarnaast wordt zowel binnen als buiten de kom in toenemende mate ingezet op ecologisch berm/groenbeheer in verband met biodiversiteit, waardoor de grashoogte niet voldoet aan het gestelde beeldkwaliteitsniveau B. Hierdoor geven de meetresultaten een enigszins vertekend beeld. Los daarvan is extra inzet op het gebied van maaien wel wenselijk. Voor wat betreft het maaien rondom obstakels wordt naast het inhuren van extra capaciteit onderzocht of het rendabel is om een wijkteam te voorzien van een bosmaaier. Indien dit succesvol blijkt te zijn, wordt dit verder uitgerold.

Aanbevelingen

Om het verzorgingsonderhoud van de openbare ruimte op het gewenste beeldkwaliteitsniveau te krijgen worden de volgende aanbevelingen gedaan:

- Een eenmalige inhaalslag te maken op het gebied van straatmeubilair en bebording (inventariseren, saneren en onderhoudsopgave in beeld brengen);
- In 2024 wordt het bestek voor onkruidbestrijding op verharding opnieuw aanbesteed met daarbij extra aandacht voor het behalen van het gewenste kwaliteitsniveau;
- Extra seizoensgerichte inzet bij de buitendienst;
- Extra inzet op het gebied van maaien door o.a. als pilot een bosmaaier toe te voegen aan een wijkteam;

Technisch onderhoud

Technisch onderhoud is minder frequent onderhoud en wordt vaak gepland op basis van schouws, inspecties, metingen en meldingen. Het gaat om reparaties, klein- en groot onderhoud en rehabilitaties met als doel om een maximale levensduur van een object te verkrijgen.

Het technisch onderhoud kan niet op beeld worden gecontracteerd, omdat het onderhoud minder frequent voorkomt en de uitvoerende partij de kosten moeilijk kan inschatten. Hieronder gaan we kort in op het technisch onderhoud van de verschillende onderdelen die afgelopen jaren zijn uitgevoerd.

Terugblik wegen 2022-2023

In het Beleidsplan wegen is eerder geconstateerd dat er sprake is van een inhaalslag op onderhoud van asfaltwegen. Uitgesteld onderhoud leidt op asfaltwegen sneller tot kapitaalvernietiging dan op wegen voorzien van elementenverharding. Om die reden is in 2022 en 2023 extra aandacht besteed aan het wegwerken van de onderhoudsachterstand op asfaltwegen. De afgelopen twee jaren is bijna € 7.000.000 geïnvesteerd in wegen en bermen.

Terugblik groen 2022-2023

Door een verhoging van het renovatiebudget is een structurele verbetering van het openbaar groen mogelijk. De afgelopen jaren is geïnvesteerd in het grootschalig aanpakken van de bomenstructuur en het vergroenen van de openbare ruimte door brede trottoirs en overbodige trottoirs op te heffen en in te planten. Daarnaast is de overstap gemaakt van kleinschalige renovaties naar een wijkgerichte benadering. In 2023 is de wijk Vliedberg technisch gekeurd. Op basis van deze keuring zijn groenrenovaties uitgevoerd. Deze werkwijze wordt ook in 2024 voortgezet voor de wijk Venne-Oost. Het spreekt voor zich dat bij alle renovaties biodiversiteit een belangrijke rol speelt.

Terugblik openbare verlichting 2022-2023

De evaluatie van het Beleidsplan openbare verlichting 2018-2022 'Slim verlichten' is onlangs aangeboden aan het college. Bij de uitvoering is in de afgelopen jaren de focus gelegd op de onderhouds- en vervangingsopgave. De vervangingsopgave is nog niet gerealiseerd maar inmiddels wel zover concreet gemaakt en ingepland dat het de verwachting is dat deze in 2024 en 2025 alsnog wordt gerealiseerd. Uitvoering van de vervangingsopgave levert een positieve bijdrage aan uitstraling en op de besparingsopgave. Het uitgangspunt 'alleen verlichten waar, wanneer en zoveel als nodig' wordt zoveel mogelijk toegepast.

In 2023 is een flink aantal hardnekkige storingen geconstateerd aan de openbare verlichting op het net van Enexis. Enexis geeft voorrang aan storingen waarbij woningen of bedrijven geen stroom meer hebben. Daarnaast zijn er veel kabelstoringen geweest, ook in andere gemeenten. Hierdoor heeft het verhelpen van de storingen langer geduurd dan we zouden willen.

Terugblik kabels en leidingen 2022-2023

Er zijn 228 vergunningen aangevraagd voor “groot geprogrammeerd werk”. In totaal is hiermee 287.355 m kabel/leiding gelegd, waarvan 72.700 m glasvezel.

Er zijn 1487 graafmeldingen ingediend. Dit betekent dat 274.030 m² grond is opgepakt.

In 2023 is een werkgroep geformeerd om een hoofdtracé aan te wijzen voor de ligging van kabels en leidingen voor nutsbedrijven. Door pro-actief deze rol te pakken zal het proces sneller verlopen en is de gemeente beter in control voor wat betreft de tracékeuze.

In 2023 is de achterstand op het gebied van facturatie van glasvezelwerkzaamheden weg gewerkt. In 2024 wordt de achterstand in straatwerkvergoedingen opgepakt zodat ook hier de gemeente weer in control is. De reden van de achterstand is dat in 2022-2023 een medewerker langdurig is uitgevallen op dit werkgebied.

Vanaf oktober 2023 is extra toezicht ingehuurd voor 20 uur per week. Vanaf januari 2024 is dit terug gebracht naar 10 uur per week. De verwachting is dat extra toezicht ook de komende jaren nodig zal zijn doordat Enexis heeft aangekondigd haar elektriciteitsnetwerk te verzwaren en haar gasleidingen te vervangen. Deze piek in werkzaamheden is vergelijkbaar met de piek van de aanleg van de glasvezel afgelopen jaren. Indien dit financiële consequenties heeft, dan wordt het college hierover op een later moment geïnformeerd.

Daarnaast werd ook in 2023 al ervaren dat netbeheerders aannemers autoriseren om alles met de gemeente te regelen. Indien er echter problemen ontstaan in het werk is de verantwoordelijk netbeheerder moeilijk te achterhalen, hetgeen extra inzet vergt vanuit de gemeente.

Terugblik riolering 2022-2023

Het traditioneel reinigen en inspecteren van rioolstelsels is gebaseerd op een vast tijdsinterval (bijvoorbeeld 1 keer per 10 jaar). De beheermaatregelen zijn vervolgens gebaseerd op de uitkomsten van die systematiek. Dat leidt echter niet altijd tot maatregelen en investeringen waar die het meest doelmatig of urgent zijn. Daarom is de afgelopen jaren overgestapt naar risicogestuurd reinigen en inspecteren het daaruit voortvloeiend beheer. Kwetsbare locaties zijn hiermee eerder in beeld en daarmee worden risico's in de openbare ruimte kleiner. De benodigde beheermaatregelen zijn doelmatiger omdat we eerder in kunnen grijpen of beter af kunnen stemmen met andere investeringen in de openbare ruimte. Dit geldt zowel voor de riolering als voor de gemalen.

Op basis van de inspecties is een maatregelenpakket opgesteld en uitgevoerd, zo is bijvoorbeeld in 2023 opdracht verstrekt voor de voorbereiding van de vervanging van 8 gemalen en het nieuw aanleggen van 1emaal.

Naast het reinigen en inspecteren van riolering kunnen maatregelen ook nodig zijn in het kader van het hydraulisch functioneren. Daarom is er in 2023 een meetnet in het rioolstelsel aangelegd waarmee we dat beter kunnen monitoren.

Herinrichting

Herinrichtingen zijn veranderingen in de openbare ruimte vanwege functionele aanpassingen, reconstructies of transitie, zoals klimaatadaptatie en energietransitie. Het gaat bijvoorbeeld om het herinrichten en vergroenen van de openbare ruimte, het toegankelijk maken van de openbare ruimte en het vergroten van de bereikbaarheid. Ook hier zijn de beeldmeetlatten niet bruikbaar voor contracten omdat de kwaliteit niet meetbaar is. Bovendien gaat het vaak om verschillende opgaven binnen een project.

Terugblik herinrichting 2022-2023

De voorbereidingstijd van (integrale) herinrichtingsprojecten neemt toe. Dit heeft enerzijds met de complexiteit te maken, anderzijds met benodigde vergunningen, afstemming tussen de vele andere opgaven en spelers in de openbare ruimte en participatie. Het gebrek aan capaciteit (zowel bij de gemeente als bij externe partners) zorgt er nog eens extra voor dat er keuzes gemaakt moeten worden in de integrale projecten.

De volgende projecten zijn in 2022-2023 voorbereid.

- Watermaatregelen Oranjeveld en omgeving
- Watermaatregelen Oudheusden
- Groot onderhoud Hogeweg Drunen
- Herinrichting plein bij Hortensiastraat Drunen
- Herinrichting Jacobus van der Meijdenstraat Drunen
- Herinrichting plein bij Caleidoscoop Vlijmen

De volgende projecten zijn in 2022-2023 uitgevoerd.

- Herinrichting Mgr van Kesselstraat Vlijmen
- Herinrichting plein bij Hortensiastraat Drunen (behoudens groenvoorziening)
- Groot onderhoud Hogeweg Drunen (deels)

Meerjaren Uitvoerings Programma Openbare Ruimte (MUPOR 2024)

Het Meerjaren Uitvoerings Programma biedt inzicht in het meerjarenprogramma voor het (groot) technisch onderhoud, de herinrichting en het aanleggen van voorzieningen ten behoeve van beheer voor de komende twee jaar (met op onderdelen een doorkijk voor nog eens 2 jaar). Het verzorgingsonderhoud is niet opgenomen in dit overzicht. Het MUPOR is een uitvoeringsinstrument van het Beleidsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) en verschillende sectorale beleidsplannen.

Om tot het Meerjaren Uitvoeringsprogramma te komen wordt de volgende lijn gehanteerd:

1. Kwaliteitsniveau openbare ruimte: De raad heeft met het Beleidsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte en de verschillende sectorale beleidsplannen (wegen, verkeer, groen, verlichting, water) de kwaliteitsniveaus voor het beheer van de openbare ruimte vastgesteld. Als wordt geconstateerd dat areaal op korte termijn niet meer voldoet aan het vastgestelde kwaliteitsniveau, dan worden de werkzaamheden geprogrammeerd die nodig zijn om het kwaliteitsniveau te halen.
2. Veiligheid en functionaliteit: Deze programmering vindt in eerste instantie plaats op basis van technische aspecten. Informatie over de levensduur van het areaal en inspectiegegevens worden gebruikt om te bepalen of werkzaamheden noodzakelijk zijn.
3. Uitgesteld onderhoud: Hierbij krijgt uitgesteld onderhoud zoveel mogelijk prioriteit, rekening houdend met de lopende projecten en mogelijke koppelkansen. Onderhoud wordt aangemerkt als uitgesteld onderhoud wanneer onderhoud niet op tijd is uitgevoerd, waardoor een onderhoudsrichtlijn is overschreden en niet (meer) wordt voldaan aan het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau. Dit kan leiden tot een grotere kans op schade en/of onveilige situaties. Onveilige situaties worden te allen tijde direct aangepakt en verholpen.
4. Koppelkansen in beeld: Vervolgens wordt de programmering van de projecten groot onderhoud en vervanging afgestemd met andere organisatieonderdelen en externe partners, om zo kansen voor een integrale aanpak in beeld te krijgen. Daarbij wordt gekeken of ambities en werkzaamheden en de bijbehorende budgetten kunnen worden gecombineerd. Deze koppelkansen worden weergegeven in het MUPOR.

De planning 2024-2028 is dynamisch. Juist door de vele opgaven kunnen prioriteiten veranderen of ervoor zorgen dat een solo project niet wordt opgepakt om het op een later moment integraal aan te pakken.

De planning 2024-2028 is als bijlage toegevoegd bij dit rapport.

Bijlage: schouwrondes

Voor het beeldgericht werken zijn door het CROW meetlatten vastgesteld waarmee bepaald kan worden of er onderhoud plaats moet vinden of niet.

Bij het beeldgericht werken worden de volgende niveaus onderscheiden:

Maatlat	Omschrijving
A+	Zeer hoog, uitstekend onderhouden, als nieuw
A	Hoog, goed onderhouden, bijna niets op aan te merken.
B	Basis, voldoende onderhouden, wel wat op aan te merken
C	Laag, sober, achterstand in onderhoud
D	Zeer laag, slecht onderhouden, flinke achterstanden

De normen zijn gebaseerd op het landelijk gehanteerde systeem van het CROW, beschreven in publicatie 288 'kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2010'.

A+ is de hoogst kwaliteit en D is de laagst omschreven kwaliteit.

■ A+ ■ A ■ B ■ C ■ D

De schouw is een steekproef die 3 keer per jaar (april, juni, september) op 225 willekeurige locaties wordt uitgevoerd. De schouw levert vooral algemene informatie over de behaalde kwaliteit en trends en vormt een controle op het verzorgings onderhoud van de openbare ruimte.

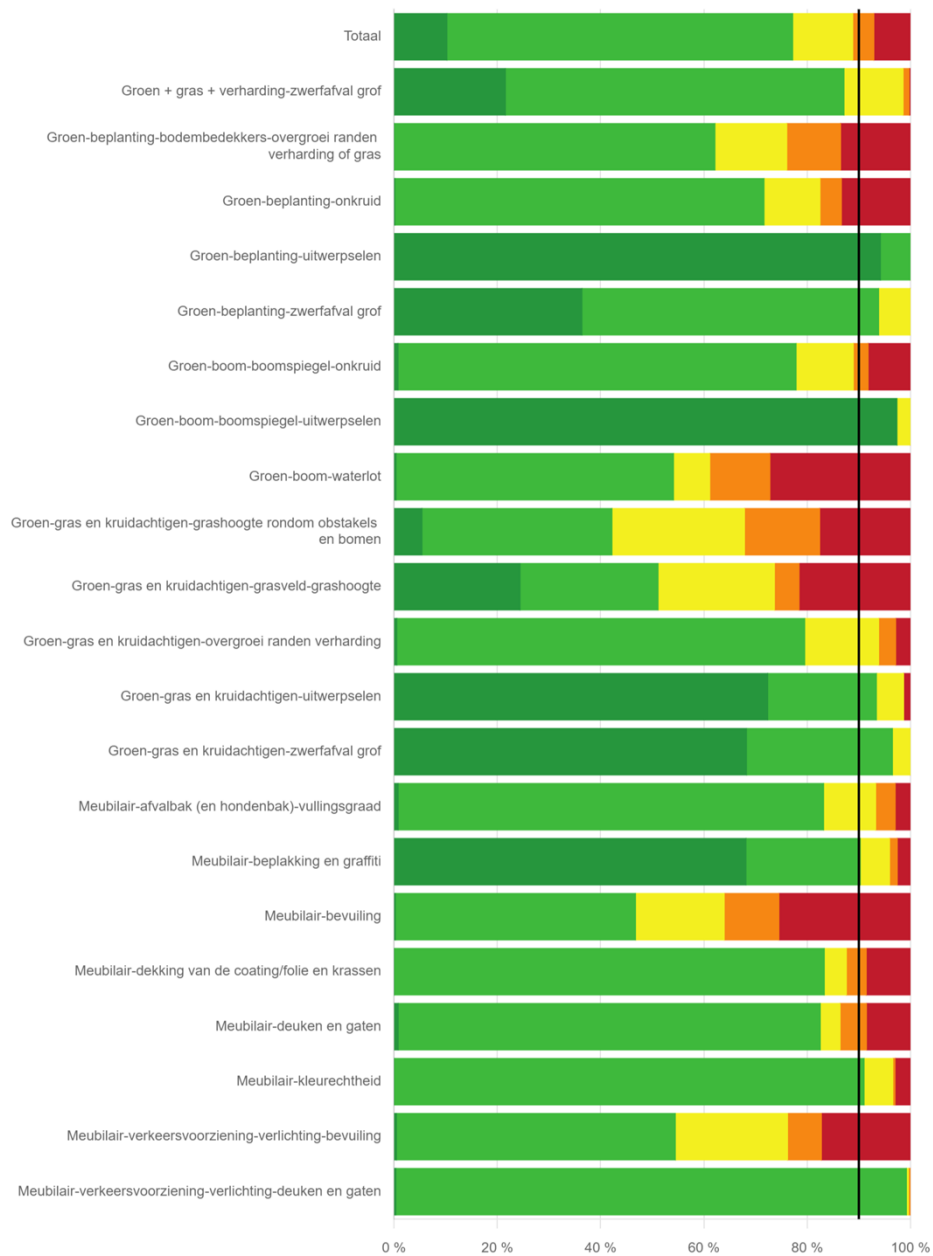
Grafiek uitgelegd:

De keuze voor bijvoorbeeld de kwaliteit B betekent niet dat dit de enige kwaliteit is die zichtbaar is op straat. Het bovenstaande figuur laat een verdeling zien die past bij het streefbeeld B. Een groot deel van het areaal laat het gewenste niveau zien (B), een deel is vernieuwd en is beter van kwaliteit (A) en een gedeelte is te laag (C). Dit laatste is de planningsruimte en werkvoorraad. Bij de ambitie B geldt het C-niveau dus als ingrijpniveau. Als richtlijn geldt dat deze planningsruimte maximaal 10% van het areaal is. Is deze planningsruimte groter of is het niveau lager (D) dan scoort dit onderdeel onder het ambitieniveau

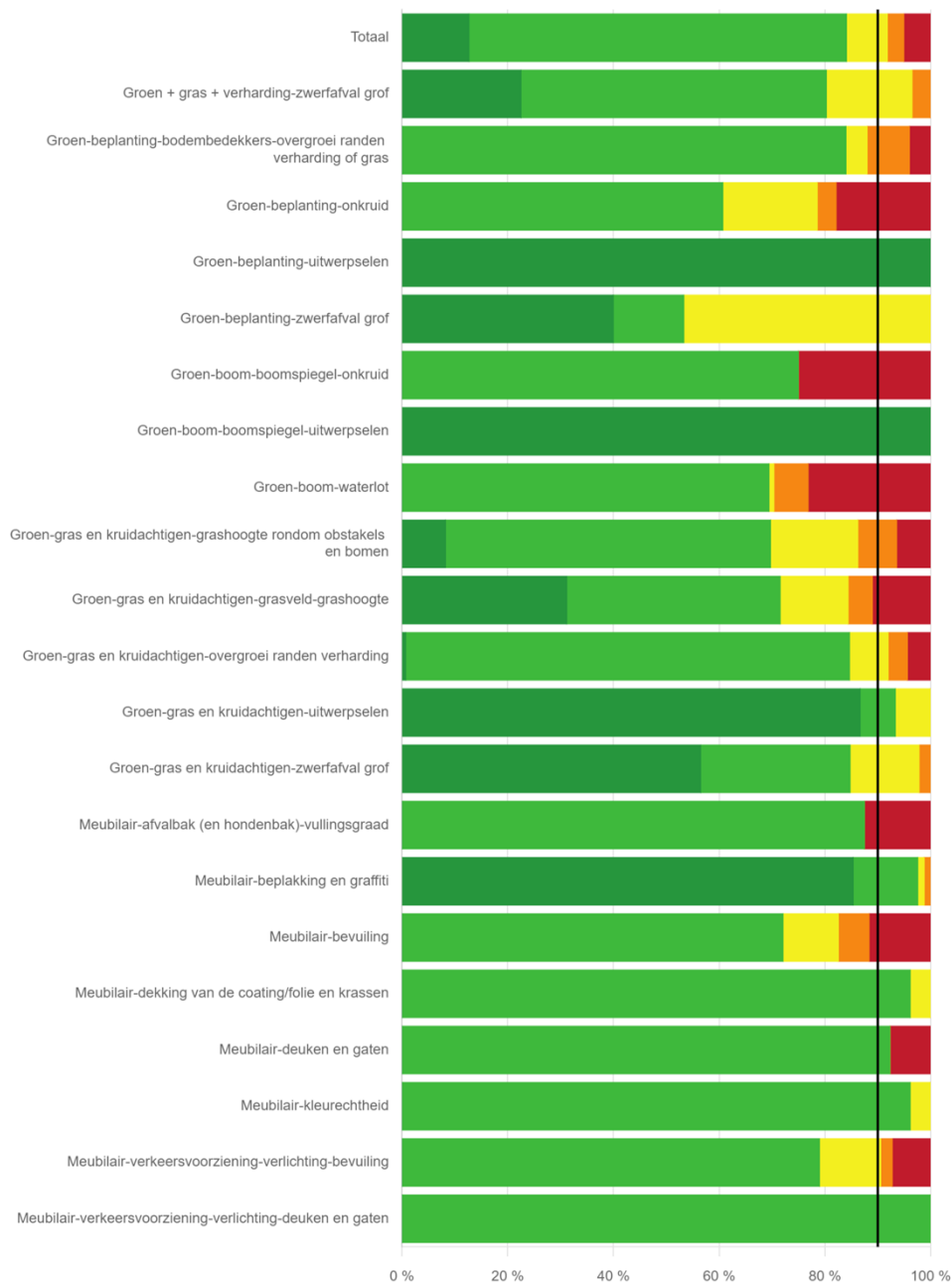
Meting meerdere rondes alle kernen **woonwijk**

■ A+ ■ A ■ B ■ C ■ D

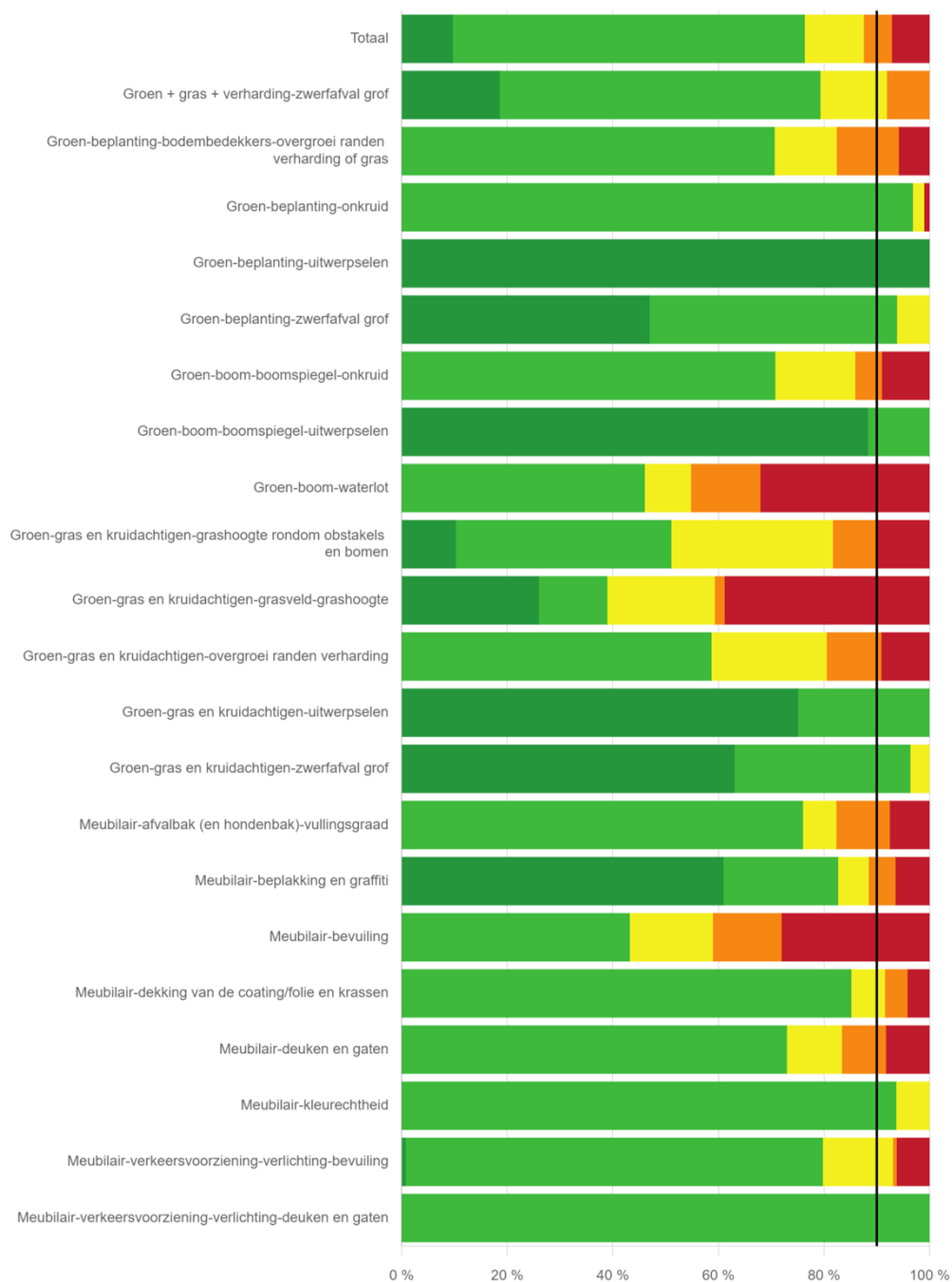
Meting meerdere rondes alle kernen **bedrijventerrein**

■ A+
 ■ A
 ■ B
 ■ C
 ■ D

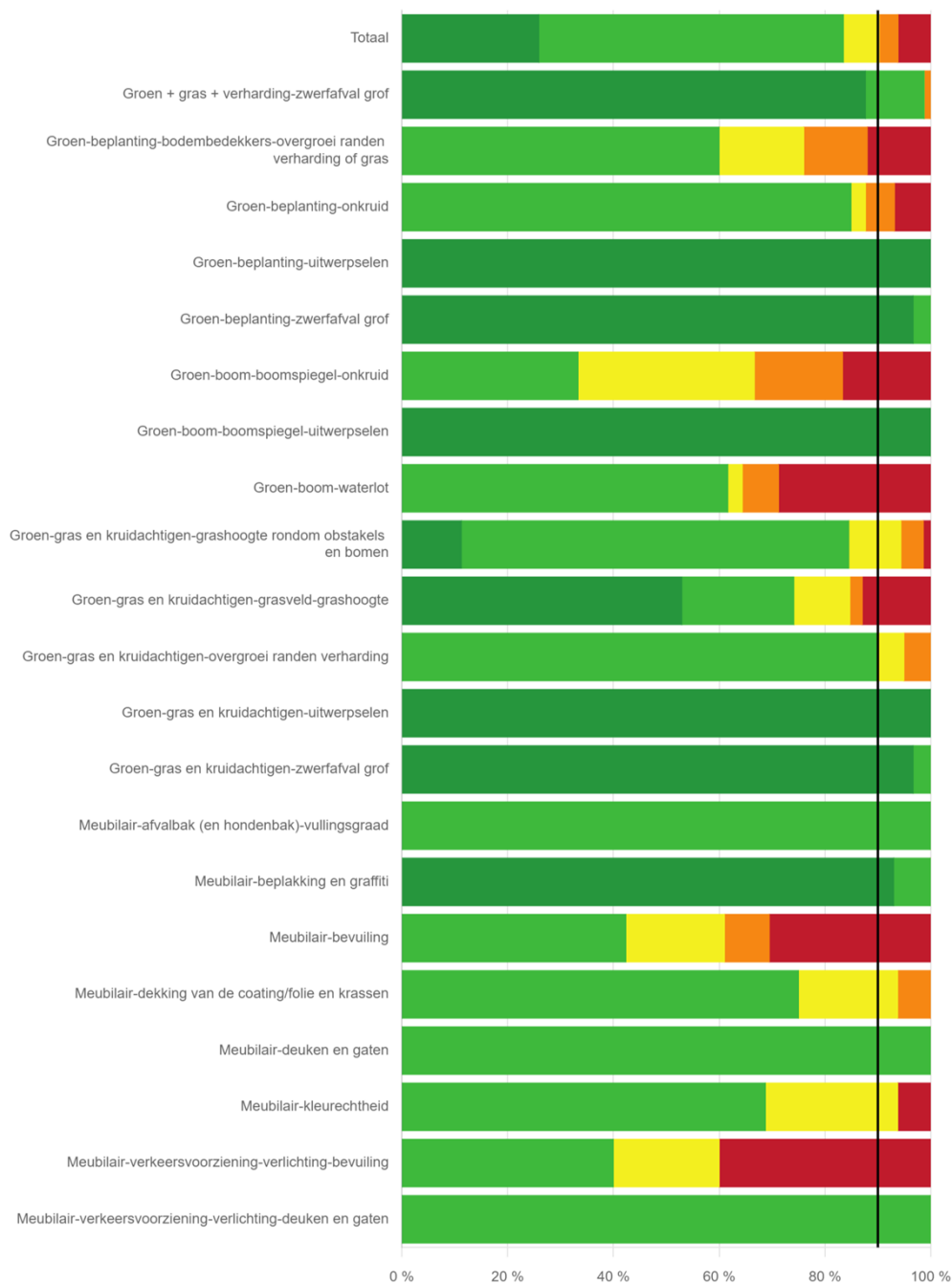
Meting meerdere rondes alle kernen **centrum**

■ A+
 ■ A
 ■ B
 ■ C
 ■ D

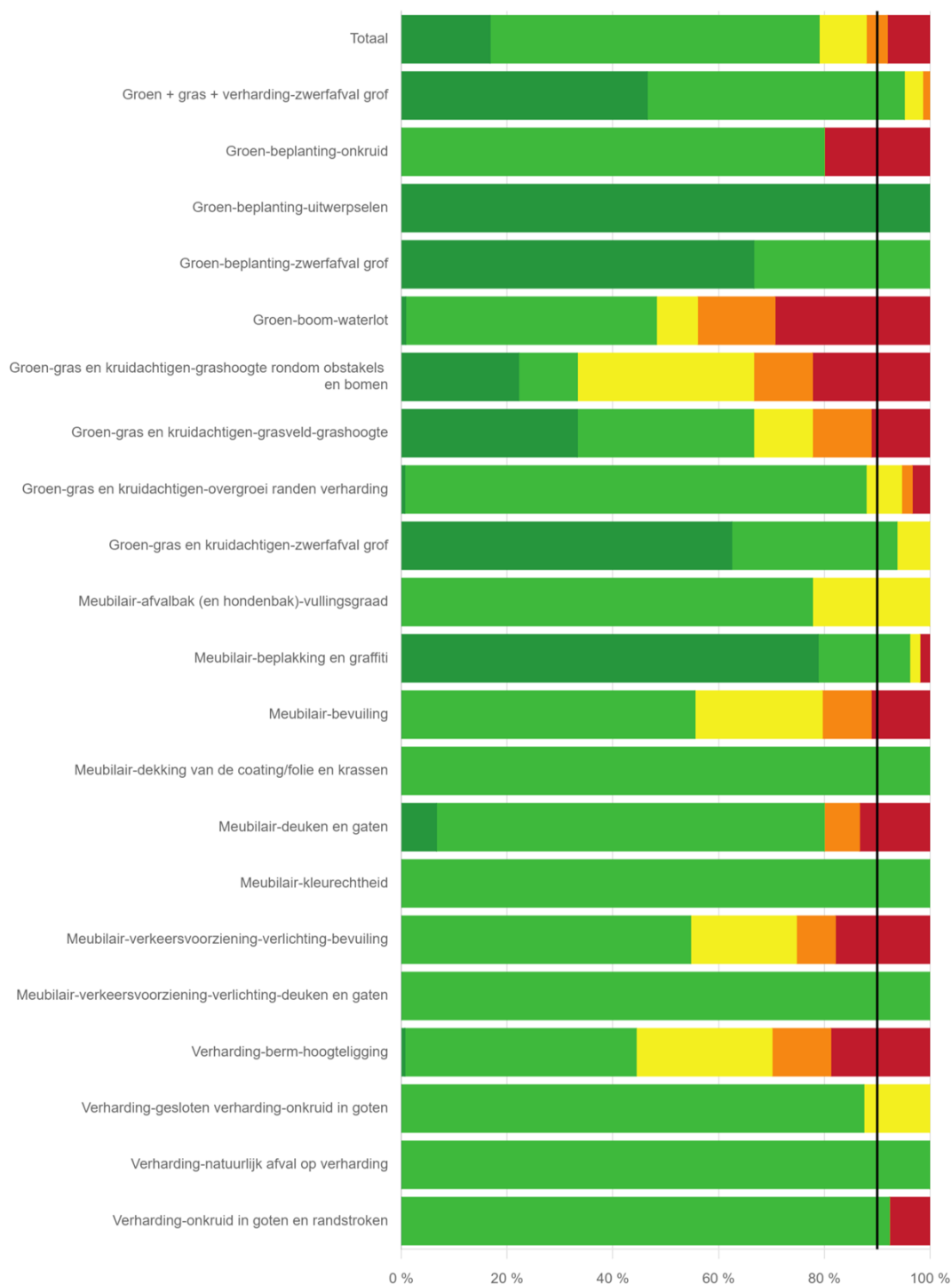
Meting meerdere rondes alle kernen **begraafplaats**

■ A+
 ■ A
 ■ B
 ■ C
 ■ D

Meting meerdere rondes **buitengebied**

■ A+
 ■ A
 ■ B
 ■ C
 ■ D

Bijlage: herinrichting: integrale beheerprojecten 2024-2028

In onderstaande lijst zijn de beheerprojecten opgenomen waar op het gebied van water en riolering, infrastructuur en/of groen de werkzaamheden worden samengebracht in één project. In deze integrale projecten worden in ieder geval klimaatadaptieve maatregelen getroffen en wordt er zoveel mogelijk het principe groen tenzij toe toegepast. Het combineren van werkzaamheden vanuit verschillende beheerdisciplines (werk met werk maken) levert direct voordeel op vanuit kosteneffectiviteit en beperkt in de uitvoering de overlast voor bewoners. Verder wordt in de projectvoorbereidingsfase van de integrale projecten nader onderzoek gedaan naar bredere koppelkansen.

Project	Wat gaan we doen?	(mogelijke) Koppelkansen /relaties	Wijk	Lopend	2024	2025	2026	2027
Hogeweg	Afkoppelen hemelwater, reconstructie verharding		Drunen	X	X			
Jacobus van der Meijdenstraat	Afkoppelen hemelwater, reconstructie verharding		Drunen	X	X			
Hortensiaplein	Afkoppelen hemelwater, reconstructie verharding		Drunen	X	X			
Van Arckelstraat, Van Haestrechtstraat, Willem Alexanderstraat, Van Malsenstraat, Oranjeveld	Vervangen riolering, afkoppelen hemelwater, reconstructie verharding, saneren en vervangen groen, saneren en vervangen speelvoorzieningen		Drunen	X	X	X		
Stationsstraat fase 1 (Schoolstraat-cederstraat)	Afkoppelen hemelwater, onderhoud verharding, snelheidsremmende maatregelen		Drunen				X	
Stationsstraat fase 2 (Cederstraat-Spoorlaan)	Vervangen leidingen, afkoppelen hemelwater, realiseren waterberging Elshoutseweg	GOL	Drunen			X	X	
Torenstraat (buiten de bebouwde kom)	Fietsveiligheid, versterken groenstructuur	Brabant Water	Drunen			X	X	
Wijk Venne-Oost	Afkoppelen hemelwater, vervangen riool, onderhoud verharding, saneren en vervangen groen	Stichting Woonveste	Drunen					X

Mayweg	Onderhoud verharding, snelheidsremmende maatregelen		Elshout		X			
Elshoutseweg	Onderhoud verharding, saneren en plaatsen bomen, positie fietsers en wandelaars, waterberging		Elshout			X	X	
Irenestraat, Vermeerstraat, Margrietstraat, Christinastraat, Bernhardstraat, Willem-Alexanderstraat, Gijsbertus Voetiusstraat, Julianastraat, Beatrixstraat, Van Deelenstraat	Afkoppelen hemelwater, vervangen riool, onderhoud verharding, saneren en vervangen groen	Stichting Woonveste, Brabant Water	Oudheusden	X	X	X	X	
Heusdenseweg	Onderhoud verharding, snelheidsremmende maatregelen	Enexis en mogelijk Brabant Water (fietspad)	Heusden, Herpt, Hedikhuizen, Haarsteeg		X	X		
Groenstraat	Onderhoud verharding, snelheidsremmende maatregelen		Herpt		X	X		
Julianastraat	Onderhoud verharding, snelheidsremmende maatregelen, saneren en vervangen groen, afkoppelen	Centrumplan Vlijmen, GOL, Brabant Water	Vlijmen		X	X		
Waterberging Abt van Engelenlaan	Realiseren waterberging/groene aankleding	GOL, Enexis, Brabant Water	Nieuwkuijk/Vlijmen		X	X		
Plein Caleidoscoop	Vergroenen, (verkeers)veiligheid, bewegen en ontmoeten	Stichting Woonveste, Scala	Vlijmen	X	X			
Jhr. de la Courtstraat	Riool vervangen, hemelwaterriool, snelheidsremmende maatregelen	GOL, Enexis, Brabant Water	Vlijmen		X	X		

Burg. Van Houtplein	Waterberging, hemelwaterriool, onderhoud verharding	Enexis, Brabant Water	Vlijmen			X	X	
Nassaulaan (Burg van Houtplein-Tunnelweg)	Rioolvervanging, hemelwaterriool, onderhoud verharding, verkeersveiligheid, vergroening	Enexis, Brabant Water	Vlijmen		X	X		
Meester Driessenstraat, Konijnenbergstraat, Pastoor Smoldersstraat, De Hoogstraat	Rioolvervanging, afkoppelen, onderhoud verharding	Stichting Woonveste, Brabant Water	Vlijmen			X	X	
Herinrichting centrum Vlijmen	Verkeersveiligheid, onderhoud verharding, vergroening, afkoppelen	GOL	Vlijmen				X	X

Bijlage: technisch onderhoud: object gerichte projecten

In onderstaande tabel zijn het aantal projecten weergegeven waarbij de werkzaamheden zich beperken tot het (groot) onderhoud aan of de vervanging van één object(soort) zoals een brug, speelplaats of lantaarnpalen in een straat. Bij veel van deze werkzaamheden is het logisch en noodzakelijk om ze vanuit één discipline uit te voeren bijvoorbeeld vanuit veiligheidsoverwegingen, of omdat het vanwege de omvang van het werk doelmatiger in de uitvoering is en de koppelkansen gering zijn. Bij de uitvoering van objectgerichte projecten is de voorbereidingstijd korter, omdat het werk minder complex is en minder participatie vraagt. In deze categorie gaat het ook om jaarlijks terugkerende of doorlopende projecten zoals versnelde verleding, onderhoud bermen, bosplantsoen enz. Tevens is voor het totaal overzicht ook opgenomen wat er nog meer gebeurt in de openbare ruimte, zoals het nemen van verkeersmaatregelen, werkzaamheden aan kabels en leidingen enz. Het overzicht is dynamisch en niet volledig, maar geeft wel een goede indruk van de werkzaamheden die de komende jaren plaats gaan vinden in de openbare ruimte.

Project	(Groot) onderhoud en vervangingswerkzaamheden	Wijk	Lopend	2024	2025	2026	2027
Baggeren	Baggeren Elshoutse wiel	Elshout	X	X			
Bomen en groen	Snoui& standplaatsverbetering bomen, vervangen en saneren van bomen, onderhoud van bosplantsoen	Gemeente	X	X	X	X	X
Bomen en groen	Renovatie groen	Gemeente	X	X	X	X	X
Bomen en groen	Vergroenen centrum Drunen	Drunen		X			
Bomen en groen	Impuls natuurgebied Heidijk	Drunen/Nieuwkuijk	X				
Bomen en groen	Verbinden Steenenburg met Heidijk	Nieuwkuijk			X		
Bomen en groen	Algemeen recreatief ommetjes wandelaars	Gemeente				X	
Bomen en groen	Natuurnetwerk Brabant	Gemeente	X	X	X	X	X
Bomen en groen	Voormalige ijsbaan vergroenen	Haarsteeg		X			
Bomen en groen	Faunavoorzieningen De Otter	Gemeente			X		
Bomen en groen	Ontsnipperingsopgave Noord-Brabant	Gemeente		X	X		
Bomen en groen	Inrichten groene driehoek Voordijk	Vlijmen	X	X			
Bermen en sloten	Onderhoud bermen en sloten	Gemeente	X	X	X	X	X
Bermen en sloten	Afroven, egaliseren bermen en bermverharding	Gemeente	X	X	X	X	X
Bermen en sloten	Onderzoek Vendreef, robuuste bermverharding	Vlijmen		X			
Bermen en sloten	Onderzoek Naulandseweg robuuste bermverharding	Elshout		X			
Bermen en sloten	Onderzoek Watersteeg robuuste bermverharding	Herpt		X			

Bermen en sloten	Onderzoek Veldweg robuuste bermverharding	Herpt		X			
Civieltechnische kunstwerken	Groot onderhoud Schweitzertunnel	Vlijmen		X			
Civieltechnische kunstwerken	Klein onderhoud bruggen, damwanden, trappen, tunnels	Gemeente	X	X	X	X	X
Civieltechnische kunstwerken	Onderhoud ctk Drongelens Kanaal	Drunen		X	X		
Civieltechnische kunstwerken	Onderhoud ctk Heusdenseweg-Koningsvliet	Elshout		X	X		
Civieltechnische kunstwerken	Vervangen houten brug Dekkerseweg-Schagenstraat	Elshout		X	X		
Civieltechnische kunstwerken	Vervangen brug Vermeerstraat	Oudheusden		X	X		
Civieltechnische kunstwerken	Onderhoud ctk Bromsluis	Heusden		X	X		
Civieltechnische kunstwerken	Onderhoud beweegbare brug Jachthaven De Wiel	Heusden		X	X		
Civieltechnische kunstwerken	Onderhoud beweegbare brug Stadshaven	Heusden		X	X		
Civieltechnische kunstwerken	Vervangen brug Idsteinlaan	Vlijmen		X	X		
Civieltechnische kunstwerken	Vervangen brug Kuyperlaan	Vlijmen		X	X		
Beschoeiing	Vervangen beschoeiing vestingwallen	Heusden					X
Waterveiligheid	Stabiliteitsmaatregelen vestingwallen	Heusden		X	X		
Waterveiligheid	HOWABO	Heusden		X	X	X	X
Waterveiligheid	Versterken dijk Doeveren, rol vergunningverlening en borgen gemeentelijke belangen	Doeveren		X	X	X	X
Openbare verlichting	Vervangen van armaturen, voedingskasten, versnelde verledning, verslimmen	Gemeente	X	X	X	X	X
Openbare verlichting	Verlichting fietspad Spoorlaan thv rotonde Steenenburg	Drunen/Nieuwkuijk	X	X			

Openbare verlichting	Bedrijfsdocument technische installaties inspecteren, implementeren en borgen	Gemeente		X			
Openbare verlichting	Schoonmaak en schilderprogramma's	Gemeente			X		
Openbare verlichting	Verhelpen van meldingen en storingen	Gemeente	X	X	X	X	X
Oppervlaktewater	Vervangen of vergroten van duikers	Gemeente	X	X	X	X	X
Riolering	Afkoppelen hemelwater, vervangen riolering en relinen van riolering	Gemeente	X	X	X	X	X
Riolering	Foutaansluitingen en overstorten	Gemeente	X	X	X	X	X
Riolering	Renovatie rioolgemaal en drukriolering	Gemeente	X	X	X	X	X
Riolering	Vervangen 9 gemalen	Gemeente		X	X		
Riolering	Overstortenbestek	Gemeente	X	X	X		
Riolering	Onderhoud 400 gemalen	Gemeente	X	X	X	X	X
Riolering	Kolken reinigen	Gemeente	X	X	X	X	X
Riolering	Inspecteren en reinigen	Gemeente	X	X	X	X	X
Riolering	Onderhoud wadi's	Gemeente	X	X	X	X	X
Verharding	Klein onderhoud wegen	Gemeente	X	X	X	X	X
Verharding	Grotere werkzaamheden wegen voor de komende 2 jaar zie hieronder:						
Elementen	Meester van Houtstraat, deels herstraten	Vlijmen		X	X		
Elementen	Burg. Hoefnagellaan, deels herstraten	Vlijmen		X	X		
Elementen	Achterweg deel 1, herstraten+fundering	Herpt		X	X		
Elementen	Achterweg deel 2, deels herstraten	Herpt					
Elementen	Jan Steenstraat, deels herstraten	Oudheusden		X	X		
Elementen	Achterstraat, deels herstraten	Drunen		X	X		
Elementen	Paulus Potterstraat, deels herstraten	Drunen		X	X		
Elementen	Rembrandtlaan, deels herstraten	Oudheusden		X	X		
Elementen	Irenelaan, deels herstraten	Vlijmen		X	X		
Elementen	Van Ruysdaelstraat, deels herstraten	Drunen		X	X		
Elementen	Waegenburchtplein, deels herstraten	Drunen		X	X		
Elementen	Govert Flinckstraat, deels herstraten	Drunen		X	X		
Elementen	Haarsteegsestraat, deels herstraten	Haarsteeg		X	X		
Elementen	Badweg, herstraten	Nieuwkuijk		X	X		

Elementen	Strausslaan, deels herstraten	Vlijmen		X	X		
Elementen	Hamelpark, herstraten	Oudheusden		X	X		
Elementen	De Hoeven, molgoot	Haarsteeg	X				
Elementen	Meliestraat, deels herstraten	Vlijmen		X	X		
Elementen	Wolput, deels herstraten	Vlijmen		X	X		
Elementen	Groot onderhoud trottoirs, focus op Drunen en Nieuwkuijk. Klein onderhoud trottoirs gehele gemeente	Gemeente		X	X		
Elementen	Lambertusstraat, Oude Schoolstraat, Kerkstraat, Bokhovenseweg, herstraten	Hedikhuizen	X	X			
Elementen	Kerkstraat, deels herstraten, verkeersremmende maatregelen	Elshout		X	X		
Elementen	Kapelstraat, deels herstraten	Elshout		X	X		
Asfalt	Bokhovenseweg, frezen en deklaag	Buitengebied		X	X		
Asfalt	Buitenwaardenweg, oppervlaktebehandeling	Buitengebied		X	X		
Asfalt	D'Oultremontweg, frezen en deklaag	Buitengebied		X	X		
Asfalt	Bernsestraat, oppervlaktebehandeling	Buitengebied		X	X		
Asfalt	Oude Schoolstraat/De Gemeint, oppervlaktebehandeling	Buitengebied		X	X		
Asfalt	Dwarsweg, frezen en oppervlaktebehandeling	Buitengebied		X	X		
Asfalt	Kampgraafweg, frezen en oppervlaktebehandeling	Buitengebied		X	X		
Asfalt	Lipsstraat, frezen en deklaag	Drunen		X	X		
Asfalt	Parklaan, frezen en deklaag	Buitengebied		X	X		
Asfalt	Zeedijk, frezen en oppervlaktebehandeling	Buitengebied		X	X		
Asfalt	Veldweg, frezen en oppervlaktebehandeling	Buitengebied		X	X		
Asfalt	Vestingstraat, frezen en deklaag	Buitengebied		X	X		
Asfalt	Vendreef, reparatievakken	Buitengebied			X		
Asfalt	Spoorlaan, reparatievakken	Buitengebied			X		
Asfalt	Ophovenseweg, frezen en oppervlaktebehandeling	Buitengebied		X	X		
Asfalt	Fp Hoge Maasdijk (Heusdensebrug-Hedikhuizen), frezen en deklaag en aansluiting verbeteren	Buitengebied		X	X		
Asfalt	Marijnenlaan, profileren deklaag	Vlijmen		X	X		
Reiniging	Onkruidbestrijding op verharding	Gemeente	X	X	X	X	X

Bewegen en ontmoeten	Speeltuinen vervangen/opheffen, groen herinrichten, waterberging	Hedikhuizen	X	X			
Bewegen en ontmoeten	Speeltuinen vervangen/opheffen, groen herinrichten, waterberging	Vliedberg	X	X			
Bewegen en ontmoeten	Speeltuinen vervangen/opheffen, groen herinrichten, waterberging	Vijfhoeven		X			
Bewegen en ontmoeten	Speeltuinen vervangen/opheffen, groen herinrichten, waterberging	Geerpark	X				
Bewegen en ontmoeten	Speeltuinen vervangen/opheffen, groen herinrichten, waterberging	Venne-Oost		X			
Bewegen en ontmoeten	Speeltuinen vervangen/opheffen, groen herinrichten, waterberging	Oudheusden		X			
Bewegen en ontmoeten	Speeltuinen vervangen/opheffen, groen herinrichten, waterberging	Haarsteeg		X			
Verkeer	Priemsteeg, fietsstraat	Haarsteeg/Vlijmen		X	X		
Verkeer	Nassaulaan, fietsveiligheid vergoten	Vlijmen		X			
Verkeer	Onderzoek parkeerregime vesting	Heusden	X	X			
Verkeer	Onderzoek vrachtroutes vesting	Heusden	X	X			
Verkeer	Onderzoek verkeersafwikkeling Spoorlaan e.o.	Drunen/Elshout	X	X			
Verkeer	Mommersteeg afwaarderen snelheid	Vlijmen/Haarsteeg				X	X
Verkeer	Groen van Prinstererlaan/Van leeuwenhoek afwaarderen snelheid	Vlijmen				X	X
Verkeer	Jhr. de la Courtstraat, Venbroekstraat en Deken van Baarstraat afwaarderen snelheid	Vlijmen		X	X		
Verkeer	Vestingstraat, Polderweg afwaarderen snelheid	Oudheusden	X	X			
Verkeer	Schoolomgeving Th. J. Rijkenstraat	Elshout	X	X			
Verkeer	Schoolomgeving Wilgen/Vijfhoeven	Vlijmen	X	X			
Verkeer	Schoolomgeving Kompas	Nieuwkuijk	X	X			
Verkeer	Schoolomgeving 't Palet	Vlijmen		X			
Verkeer	Fietsverbinding Geerpark-centrum Vlijmen	Vlijmen				X	X
Verkeer	Aanpassen bewegwijzering na GOL	Gemeente			X	X	X
Verkeer	Aanpassen Tuinbouwweg en kruispunt Mommersteeg-Tuinbouwweg	Vlijmen		X	X	X	X
Verkeer	Kastanjelaan West-Statenvlaan afwaarderen snelheid	Drunen				X	X

Verkeer en straatmeubilair	Inhaalslag verkeer- en straatmeubilair inventarisatie en vervanging	Gemeente		X	X		
Kabels en Leidingen	Netverzwaring/transformatorhuisjes Enexis	Gemeente	X	X	X	X	X
Kabels en Leidingen	Glasvezel industrieterreinen	Gemeente	X	X			
Kabels en Leidingen	Vervangen gasleidingen	Gemeente	X	X	X	X	X
Kabels en Leidingen	Werkgroep kabels en leidingen omliggende gemeenten	Gemeente	X	X	X	X	X